

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie ze skargi M. J.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie I S .../10,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 stycznia 2011 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przez Sąd Apelacyjny i zasądzenie na jego rzecz odszkodowania w kwocie 2.000 złotych.

W uzasadnieniu skargi podał, że w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w T. pod sygn. akt IC .../09/5 z powództwa M. J. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń S.A. oraz Ł. M. złożone zostało w dniu 8 grudnia 2009 r. zażalenie na postanowienie tegoż Sądu z dnia 20 listopada 2009 r. o odmowie zawieszenia postępowania. Sąd pierwszej instancji nie nadał biegu temu środkowi odwoławczemu. W tej sytuacji skarżący wniósł do Sądu Okręgowego w K. skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym w T. Sąd Okręgowy do tej pory nie podjął czynności w przedmiocie tejże skargi. W konsekwencji tego skarżący wniósł do Sądu Apelacyjnego w [...]

skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Katowicach. Sąd Apelacyjny również nie podjął żadnych czynności w tym zakresie – nie wydał orzeczenia, ani nie wezwał strony o wpis. Bezczynność Sądu Apelacyjnego nie ma żadnego uzasadnienia. Z uwagi na wartość przedmiotu sporu, żądane odszkodowanie w wysokości 2.000 złotych wydaje się rozsądne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Inicjując rozważania w przedmiotowej sprawie warto podkreślić, że unormowania ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) stanowi realizację przepisu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r., podpisanej przez Polskę w dniu 26 listopada 1991 r. i ratyfikowanej w dniu 19 listopada 1992 r. (Dz.U. Nr 85, poz. 427), przyznającemu każdemu prawo do rzetelnego i publicznego rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły sąd ustanowiony ustawą, przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytaczanej przeciwko niemu sprawie karnej oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

W judykaturze zauważa się, iż celem unormowanej w ustawie instytucji skargi jest wywołanie szybkiej reakcji sądu właściwego do jej rozpoznania na zarzut, że postępowanie w sprawie jest przewlekłe. Formą tej reakcji jest zaś wydanie w krótkim terminie (zgodnie z art. 11 ustawy – dwumiesięcznym) postanowienia, w którym kwestia przewlekłości zostaje rozstrzygnięta. W świetle art. 7 ustawy obowiązkiem sądu pozostającego pod zarzutem przewlekłego prowadzenia sprawy jest więc niezwłoczne przekazanie skargi sądowi właściwemu do jej rozpoznania, a rzeczą sądu właściwego – rozpoznanie skargi w ustawowym terminie.

Akcentuje się przy tym incydentalny (wpadkowy) charakter postępowania wywołanego skargą. Nie jest ono postępowaniem odrębnym w stosunku do tego, którego dotyczy zarzut przewlekłości. Przeciwnie – prowadzone jest ono w ramach postępowania co do istoty sprawy, a rozpoznanie skargi odbywa się w trybie postępowania odwoławczego, przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o postępowaniu zażaleniowym. Nie można zatem twierdzić, że skarga wszczyna nową (odrębną) sprawę. Mimo zawartej w art. 1 ust. 1 ustawy deklaracji, że akt ten "reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi" - co mogłoby wskazywać, że jest to uregulowanie całościowe, uwzględniające specyficzny charakter skargi jako środka prawnego niemieszczącego się w klasycznym podziale środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym - to jednak art. 8 ust. 2 ustawy stanowi, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. Oznacza to nie tylko możliwość stosowania obowiązujących w procedurach cywilnej, karnej oraz administracyjnej przepisów dotyczących zażalenia, ale przede wszystkim wskazuje, że skarga jest quasi - zażaleniem, a sąd okręgowy lub apelacyjny, który ją rozpoznaje, orzeka jako sąd drugiej instancji. Tryb postępowania wywołanego skargą jest przy tym jednoinstancyjny. Postanowienie rozstrzygające skargę na przewlekłość postępowania nie zamyka drogi do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. Jeśli jest postanowieniem uwzględniającym skargę, to nawet otwiera etap, który ma służyć szybszemu zrealizowaniu głównego celu, jakim jest rozstrzygnięcie sprawy merytorycznie przez wydanie orzeczenia co do istoty (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2005 r., V KZ 9/05, OSP 2005, nr 11, poz. 134; z dnia 1 kwietnia 2005 r., SPK 19/05, OSNKW 2005, nr 7 – 8, poz. 67; z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 7/05, LEX nr 583719; z dnia 24 sierpnia 2005 r., V CNP 7/05, LEX nr 369421 i z dnia 9 grudnia 2005 r., III SO 18/05, OSNP 2005, nr 15 – 16, poz. 167).

Przyjęcie tezy o incydentalnym i zarazem nadzorczym charakterze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ma swoje dalsze implikacje. Skoro skarga nie wszczyna odrębnego postępowania, a postępowanie wywołane jej wniesieniem nie zostało

wymienione w art. 3 ustawy wśród taksatywnie wyszczególnionych rodzajów postępowań, w których dopuszczalne jest złożenie tegoż środka prawnego, to należy uznać, że w postępowaniu o naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie przysługuje skarga na przewlekłość postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2005r., KSP 5/05, OSNKW 2005, nr 9, poz. 88).

Przenosząc powyższe rozważania na płaszczyznę niniejszej sprawy wypada stwierdzić, iż przedmiotowa skarga jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu z mocy art. 370 k.p.c. w związku z art. 309 § 2 k.p.c. oraz art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.).